

راهنمای بیماران درباره پرتودرمانی

توجه: این مطالب جنبه اطلاع رسانی دارد و توصیه می شود حتما با پزشک معالج خود مشورت فرمائید.

۱- پرتو درمانی چیست؟

پرتو درمانی (رادیو تراپی) استفاده دقیق از اشعه برای درمان کانسر است. پرتو درمانی اکثر بیماران توسط اشعه با انرژی زیاد و معمولا به وسیله اشعه ایکس یا گاما انجام میشود. به این ترتیب دستگاههای پرتودرمانی مقدار (دوز) مشخصی از اشعه را تنها به ناحیه ای از بدن می تابانند که هدف درمان را تشکیل می دهد.

۲- پرتو درمانی چگونه عمل می کند؟

دوز بالای اشعه موجب صدمه و تخریب سلولهای غیرطبیعی شده و به این ترتیب رشد معمولی و تقسیم سلولی را متوقف می سازد. سلولهای غیرطبیعی از این صدمه آسیب دیده و ترمیم نمی شوند. درحالیکه سلولهای طبیعی بدن که آنها نیز تحت تاثیر صدمات ناشی از اشعه قرار می گیرند معمولا بهبود یافته و به سرعت ترمیم می شوند. بنابراین هر نوع عارضه جانبی که در مدت پرتو درمانی ایجاد شود معمولا موقتی بوده و بعد از مدتی از بین خواهد رفت.

۳- فواید پرتودرمانی چیست؟

هدف از پرتو درمانی تخریب سلولهای بدخیم همراه با کمترین آسیب به سلولهای طبیعی بدن است. از اشعه برای درمان انواع مختلف کانسر تقریبا در تمام قسمتهای بدن می توان استفاده کرد. درمان قطعی (curative)، شانس استفاده از مزایای طولانی مدت درمانی را به بیماران می دهد. در بعضی از موارد پرتودرمانی به تنهایی برای مبارزه با سلولهای بدخیم کافی بوده و در بعضی موارد نیز ممکن است با سایر روشهای درمانی همراه باشد. همچنین در مواردی می توان از پرتو درمانی قبل از جراحی برای کوچک کردن توده سلولی (تومور) و یا بعد از جراحی به منظور جلوگیری از رشد سلولهای باقیمانده و نواحی لنفاوی مرتبط بهره جست. مثال دیگر اینکه در بسیاری موارد پرتو درمانی می تواند قبل، بعد و یا همزمان با داروهای شیمی درمانی استفاده شود تا به روند درمان کمک بیشتری شود. درمان تسکینی (palliative) به منظور کوچک تر ساختن اندازه تومور کاهش درد یا از بین بردن علائم بیماری انجام میشود به این ترتیب پرتو درمانی به افزایش کیفیت زندگی بیمار کمک خواهد کرد و بیمار احساس بهتری خواهد داشت.

۴- عوارض پرتودرمانی چه مواردی هستند؟

پرتودرمانی می تواند موجبات صدمه سلولهای طبیعی را در کنار سلولهای بدخیم ببار آورد و به این ترتیب باعث عوارض جانبی گردد. هر چند که اکثر این عوارض موقتی هستند. مطمئن باشید که پزشکان شما هیچ درمانی را برای شما تجویز نخواهد کرد مگر اینکه نفع آن (کنترل بیماری و کاهش علائم) بیش از ضرر آن باشد. هر نوع عارضه جانبی در حین درمان معمولا موقتی است اما بعضی از عوارض، احتمال آنرا دارد که برای مدت طولانی تر، یا به طور دائم در فرد بماند. پزشک شما در مورد درمانتان و عوارض اولیه و دیررس احتمالی توضیح خواهد داد، حتی ممکن است به شما ورقه ای حاوی اطلاعاتی که لازم است شما بدانید داده شود در هر حال توصیه میشود از پرسش هر سوالی امتناع نورزید.

توصیه اکید قبل یا در حین پرتودرمانی آنستکه از بارداری جلوگیری شود زیرا پرتو درمانی برای جنین خصوصا در سه ماهه اول حاملگی زیان آورده بوده و به آن آسیب می رساند. بنابراین حتما با پزشک خود در صورتیکه معالج شما همچنین می تواند شما را راهنمایی نماید چه مدت بعد از پرتودرمانی میتوانید باردار شوید. این نکته در مورد آقایان نیز مطرح بوده و پزشک می تواند در مورد اثرات پرتو درمانی بر روابط جنسی راهنمایی نماید. لذا به همه بیمارانی

که در ناحیه لگن، تخمدانها و بیضه رادیوتراپی میشوند تو صیه می شود قبل از آمیزش جنسی حتما با پزشک معالج مشورت نمایند.

۵- چه کسانی برنامه پرتو درمانی شما را تهیه و اجرا میکنند؟

پرتو درمانی در یک مرکز مرکب از متخصص شامل متخصص رادیوتراپی انکولوژی، متخصص فیزیک پرتو درمانی (فیزیست) و تکنولوژیست پرتو درمانی انجام می شود. پزشکی که مسول درمان شماست متخصص رادیوتراپی انکولوژی، نامیده می شود.

جهت تشکیل پرونده درمانی، قبل از شروع برنامه پرتو درمانی و بعد از صحبت کردن پزشک با شما از شما خواسته می شود تا اطلاعات مربوط به خود را در فرمهای از قبل تهیه شده ثبت کنید.

پاسخ صحیح به سولات که از شما پرسیده می شود می تواند در درمان شما بسیار موثر باشد بنابراین حتما چنانچه سوالی را متوجه نمی شوید بدقت بپرسید. نکات لازم در پرونده شما ثبت شده و برنامه درمانی شما که می تواند شامل پرتو درمانی و یا شیمی درمانی و یا شیمی درمانی باشد در آن مشخص خواهد گردید. بعد از مشخص شدن برنامه پرتو درمانی و معمولا بعد از تهیه مدارک لازم و معاینات که می تواند شامل تهیه تصویربرداری های مختلف و آزمایشات شود، برنامه درمان شما تهیه و کارت درمان بعد از انجام محاسبات فیزیکی در اختیار تکنولوژیست قرار خواهد گرفت.

اجرای درمان شما با دستگاههای رادیوتراپی توسط کارشناسان پرتو درمانی انجام می گیرد، که در ارتباط نزدیک با سایر اعضای تیم درمات قرار دارند. بنابراین شما می توانید مشکلات درمان خود را با آنان نیز در میان بگذارید و آنان می توانند به شما کمک کنند. همچنین شما کافی است به معاینه توسط پرستاران نیاز داشته باشید که در این صورت پزشکتان شما را راهنمایی خواهد کرد. پرستار می تواند در طول دوره درمان مراقبتهای لازم را به شما توصیه نماید.

پرتو درمانی چگونه و به چند روش انجام خواهد شد؟

پرتو درمانی با تشخیص و نظر متخصص رادیوتراپی انکولوژی می تواند به دو روش انجام شود: خارجی و داخلی، پرتو درمانی خارجی روش معمول درمان است. در این روش درمان معمولا در یک دوره چند روزه یا چند هفته ای انجام می شود در حالیکه درمان داخلی ممکن است تنها در یک جلسه و یا در دفعات اندک انجام شود. پرتو درمانی خارجی همچنین معمولا به صورت سرپایی در مرکز پرتو درمانی انجام می گیرد. در این روش دستگاه پرتو درمانی، اشعه را از خارج بدن به محل تومور تابانده و حجم کوچکی از بافت نرمال نیز در معرض تابش قرار می گیرد. به این منظور بیمار دقیقا روی تخت درمان قرار داده شده و دستگاه پرتو درمانی نیز بدقت ناحیه درمان را معمولا از زوایای مختلف تحت تابش قرار میدهد و درمان چند دقیقه به طول انجامیده و بدون درد نیز می باشد. قبل از شروع دوره درمان نیز بیمار نیاز به طراحی و نقشه کشی درمان دارد که در بخش فیزیک انجام می شود. در پرتو درمانی خارجی، در بدن شما هیچ ماده رادیواکتیو وارد نشده است، به این ترتیب شما بعد از درمان می توانید براحتی با دیگران، حتی اطفال برای هر مدت زمان ارتباط داشته باشید. و هیچ محدودیتی در ارتباطات اجتماعی ندارید.

پس از آنکه برنامه درمانی شما تعیین گردید منطقه درمان بر روی مشخص بدن علامت گذاری خواهد شد تا در طول دوره مشخص باشد، علائم یا بر چسب هایی که بر روی بدن گذاشته می شود تا پایان دوره میبایست دست نخورده باقی بماند. در صورت تغییر وضعیت و یا پاک شدن علائم، پرسنل درمانی یا پزشک معالج را آگاه سازید.

پرتو درمانی داخلی خود به چند طریق قابل انجام بوده و می تواند به صورت سرپایی یا بستری باشد. پرتو درمانی داخلی یا براکی تراپی (درمان از نزدیک) روشی است که در آن حجم بافت مورد تابش کاسته می شود. در این صورت ممکن است نیاز به اقامت و بستری در بیمارستان وجود داشته باشد تا هنگامیکه چشمه رادیواکتیو از بدن خارج شود. شکل دیگری از پرتو درمانی داخلی با استفاده از چشمه های رادیواکتیو مایع انجام می شود که در آن مایعی به بیمار خوراندن شده و یا از طریق تزریق وارد بدن می گردد. در این روش نیاز است که بیمار برای مدتی در بیمارستان بستری شود تا اینکه مقدار ماده رادیواکتیو موجود در بدن تا حد قابل قبولی کاهش یابد به طوریکه خطری را متوجه اطرافیان

وی نسازد. چنانچه شما احتیاج به پرتودرمانی داخلی داشته باشید پزشک با شما در مورد نحوه انجام آن صحبت خواهد کرد.

۷- برنامه ریزی و طراحی درمان (Treatment planning) چیست؟

در صورتیکه نیاز به پرتو درمانی داشته باشید درمان شما باید بدقت طراحی شود. این عمل امکان آنرا فراهم خواهد ساخت تا پرتودرمانی تا حد ممکن محدود به تومور بوده و بافت‌های سالم از عوارض پرتو مصون بمانند. طراحی درمان معمولاً از سی تی اسکن به منظور تهیه تصاویر شبیه بدن شما آغاز می شود. سی تی اسکن دستگاه تصویر برداری مخصوصی برای تهیه تصویر از داخل بدن شماست. اطلاعات بدست آمده از تصاویر سی تی اسکن امکان تعیین محل دقیق تومور و سایر ارگانها را فراهم میکند. بقیه کارهای طراحی درمان توسط فیزیسیست که شامل محاسبه دز اشعه و نحوه اجرای آن است انجام خواهد شد که نیاز به کامپیوتر دارد.

پزشک شما نیز از کلیه اطلاعات و مدارک قبلی شما برای هرچه دقیق تر شدن طراحی درمان کمک خواهد گرفت. از آنجا که اجرای پرتودرمانی نیاز به دقت زیاد و همفکری تخصصهای مختلف دارد ممکن است شروع درمان شما چند روز بعد از ملاقات اولیه با پزشکتان باشد. در هر حال شروع درمان به صورت مرتب در جلساتی که به شما گفته خواهد شد ادامه می یابد. در طول دوره درمان توسط پزشکتان ویزیت خواهید شد.

برای انجام پرتودرمانی ممکن است به قالب گیری و ابزار ثابت کننده بدن در طول درمان احتیاج باشد که در آنصورت اطلاعات لازم به شما داده خواهد شد زیرا در حین پرتودرمانی می بایست وضعیت استقرار تغییر نکند و کاملاً بیحرکت باشید. البته نفس کشیدن در حین تابش اشکالی ایجاد نخواهد کرد. همچنین ممکن است بعد از پایان دوره اول درمان چند جلسه دیگر نیز درمان با طرح درمان دیگری برای شما ادامه یابد که به دلیل تکمیل دز ناحیه درمان و حفظ بیشتر بافت‌های سالم انجام می شود.

عوارض جانبی پرتودرمانی:

عوارض جانبی پرتودرمانی در بیماران به صورتهای متفاوتی بروز میکند. ممکن است یک بیمار دچار عارضه ای نشود و یا عده دیگری از بیماران عوارض شدیدتری را تجربه کنند. این عوارض فقط در همان ناحیه ای بروز میکند که تحت درمان است.

رایج ترین علائم عمومی پرتودرمانی، خستگی، بی اشتها، مشکلات پوستی در ناحیه درمان می باشد. سایر عوارض به منطقه درمانی مربوط می شوند.

در درمانهای نواحی نزدیک به دستگاه گوارش، مشکلات گوارشی نظیر تهوع، استفراغ و اسهال ممکن است پیش بیاید. هنگام پرتودرمانی قسمت تحتانی شکم و لگن ممکن است التهاب ممانه و مشکلات ادراری بروز کند.

در درمانهای سروگردن از عوارض شایع، خشکی و ایجاد زخم درمخاط دهان و گلو می باشد. ریزش موقتی موها فقط در ناحیه درمان اتفاق می افتد. بسیاری از عوارض پرتودرمانی موقتی بوده و بسته به محل درمان بوجود می آید که با داروهای علامتی قابل کنترل بوده و پس از خاتمه درمان از بین می رود. ولیکن لازم است هرگونه عوارض جانبی در اثر پرتودرمانی یا شیمی درمانی را به پزشک معالج و کارشناسان درمانی مربوطه اطلاع دهید.

الف) خستگی

خستگی بیمار به معنی احساس ضعف و فقدان انرژی می باشد و در اکثر بیماران چند روز پس از پرتودرمانی شروع میشود، خستگی شاید به علت کاهش تعداد سلولهای خونی، کم خونی، استرس، درد و کاهش اشتها باشد. لذا توصیه می شود:

۱. از انجام کارهای سریع و پرشتاب اجتناب کنید.
۲. با انجام کارهای زیاد خود را خسته نکنید، شبها بیشتر بخوابید و روز بیشتر استراحت کنید.
۳. معمولاً هنگام پرتودرمانی، آزمایش ساده خون (CBC-PLT) برای کنترل کم خونی انجام خواهد شد. پزشک معالج در صورت بروز کم خونی، شاید تزریق خون و تجویز دارو را ضروری بداند، رژیم غذایی پرکالری استفاده کنید تا دچار کاهش وزن نشوید.
- ۴.

۵. در انجام کارهای شخصی در منزل از دیگران کمک بخواهید.
۶. در مورد انجام ورزش سبک و پیاده روی، از پزشک خود سوال کنید.

مشکلات پوستی ناحیه درمان

- به احتمال زیاد تغییرات پوستی منطقه درمان، شبیه آفتاب سوختگی، قرمز یا تیره شدن پوست ظاهر می شود. در صورتی که ناراحتی پوستی شدت یافت و سطح پوست تاول وزخم شد، فوراً به کادر درمانی اطلاع دهید.
- ۱- روزی چند بار پوستتان را معاینه و کنترل کنید، در صورت قرمز شدن و پدید آمدن خارش با پزشک مشورت کنید. بیمار باید تا یک ماه، معاینه مرتب و مکرر پوست خود را ادامه دهد.
 - ۲- حتی الامکان از شستشو دادن محل تابش اشعه خودداری کنید. و در صورت لزوم از آب ولرم و صابون ملایم استفاده کنید، موقع خشک کردن حوله را روی پوست نکشید، حوله نرم و نخی را به آرامی روی پوست قرار دهید.
 - ۳- سعی کنید از لباسهای نخی و گشاد که پوشیدن و در آوردن آن راحت باشد استفاده نمایند. لباس تنگ و چسبان نپوشید،
 - ۴- نگذارید پوست منطقه درمان در معرض نور مستقیم خورشید قرار گیرد، از لباسهای آستین دار بلند و کلاه لبه دار استفاده کنید.
 - ۵- پوست محل اشعه بسیار حساس است، بدون اجازه پزشک از هیچ ماده شیمیایی مثل الکل، عطر، اسپری، مواد آرایشی و نرم کننده (پودر، پماد، کرم و...) در منطقه درمان استفاده نکنید در مورد مصرف داروها و پماد پوستی حتماً با پزشک معالج مشورت کنید.
 - ۶- علائم خط کشی روی پوست را محافظت کنید و آنرا نشوئید و پاک نکنید.
 - ۷- با خاراندن یا سائیدن یا هر نوع ماساژ و تحریک محیطی، پوست را آزرده نکنید. از کیف یخ، کیسه آب گرم، سشوار در محل درمان استفاده نکنند.
 - ۸- آقایانی که از ناحیه سر و گردن پرتودرمانی می شوند، برای اصلاح ریش از تیغ استفاده نکنند.

پ) ریزش مو

- ریزش مو شامل تمام بدن نمی شود، فقط موهای منقطه تابش ممکن است دچار ریزش شود. و در اکثر موارد، ریزش مو پس از درمان، رشد طبیعی خود را خواهد داشت. پرتو درمانی در ناحیه سر موجب کاهش یا ریزش کامل موی سر خواهد شد در صورت تمایل می توانید:
- ۱- قبل از پرتو درمانی در ناحیه سر موها را کوتاه کنید.
 - ۲- از کلاه، شال گردن یا روسری نخی استفاده کنید.
 - ۳- باشانه دانه درشت موهای خود را شانه کنید.
 - ۴- از شامپو ملایم برای شستن مو استفاده کنید و بعد از حمام از سشوار استفاده نکنید.

ت) مشکلات گوارشی (معدة و روده ها)

گاهی اوقات پرتودرمانی موجب اختلالات در غذا خوردن و هضم و جذب آن و از دست دادن اشتها در نتیجه کاهش وزن می گردد. لذا به بیماران توصیه می شود. غذاهایی که باعث دردهای انقباضی می شود مثل سبزی های خام، کلم، نخود و لوبیا، غذاهای سرخ شده یا چرب، ادویه و شیرینی خودداری کنند. بدون اجازه پزشک داروهای گوارشی مصرف نکنید، در مورد رژیم غذایی خاص و مکمل های غذایی در دوره درمان با پزشک معالج، پرستار و کارشناس تغذیه مشورت نمایید.

اختلال تغذیه و بی اشتها می تواند سبب کاهش قدرت بدنی شما شده و همچنین ترمیم بافت های سالم را به تاخیر بیندازد. برای رفع بی اشتها نكات زیر را رعایت کنید:

- ۱- قبل از هر وعده غذا کمی قدم بزنید تا اشتها شما بیشتر گردد.
- ۲- هر موقع احساس گرسنگی کردید غذا بخورید، غذا را به مقدار کم و به دفعات بخورید.

۳- هنگامیکه اشتهاى بیشتری دارید (معمولاً در اوایل صبح) غذای بیشتری بخورید. از غذاها و نوشیدنی حاضری سالم که مورد دلخواه شماست استفاده کنید.

۴- با افزودن چاشنی ها و سس ها، طعم غذا را خوشمزه کنید، ترجیحاً مرغ و ماهی را جایگزین گوشت قرمز کنید.

ث) تهوع و استفراغ

بعضی از بیماران ممکن است چند ساعت پس از پرتو درمانی در ناحیه شکم و معده، حالت تهوع پیدا کنند. معمولاً داروهایی برای جلوگیری از حالت تهوع و استفراغ، از طرف پزشک داده می شود، طبیعی است خالی بودن شکم قبل از هر جلسه پرتو درمانی از شدت تهوع می کاهد، بنابراین از خوردن غذاهای سنگین قبل از درمان خودداری کنید.

۱. از مصرف غذاهای چرب و پر حجم خودداری کنید، هر بار که غذا می خورید لقمه های کوچک بردارید، آهسته بخورید و بنوشید.

۲. چند روز اول پس از پرتو درمانی سعی کنید از گوشت سفید مثل مرغ و ماهی استفاده کنید. پس از این مدت میتوان از گوشت قرمز به خصوص ماهیچه نیز استفاده کرد.

۳. باباز کردن پنجره اطاق، هوای تازه و تمیز تنفس کنید. لباس های گشاد بپوشید.

۴. از رفت و آمد در محل هایی که بوهای گوناگون مثل بوی پخت و پز، دود سیگار یا عطرهاى تند به مشام می رسد پرهیز نمائید.

۵. بعد از خوردن غذا تا دو ساعت به حالت نشسته استراحت کنید و از دراز کشیدن خودداری کنید.

ج) اسهال

اسهال یک عارضه جانبی پرتو درمانی در ناحیه شکم یا لگن است. با اوتوصیه پزشک رژیم غذایی خود را تغییر دهید و یا از داروهای ضد اسهال استفاده کنید. نکات زیر برای بند آمدن اسهال مهم است:

۱. مایعات فراوان بخورید مانند آب، آب سیب، چای کمرنگ، تا آب از دست رفته را جبران کند.

۲. معمولاً چون موقع اسهال، پتاسیم زیادی از بدن دفع میشود از غذاهای حاوی پتاسیم مثل موز، مرکبات، سیب زمینی و سبزی استفاده کنید.

۳. وقتی حس کردید بهتر شدید، غذاهایی مثل برنج (کته)، نان، سیب زمینی پخته، ماست، پنیر، تخم مرغ پخته و ماکارانی بخورید.

۴. در صورت بروز درد شکم و نفخ معده، به پزشک معالج و کادر درمانی اطلاع دهید.

چ) عارضه در ناحیه پستان

در طول مدت پرتو درمانی خارجی پستان، ممکن است پوست منقطه درمان، خشک یا مرطوب، حساس و یا دچار خارش و زخم شده و یا تغییر در اندازه پستان و تورم دست صورت گیرد. بدون اطلاع پزشک هیچ داروی شیمیایی و کرم ها یا مواد دیگری برای التیام استفاده نکنید. و نکات زیر توجه نمائید.

۱. علائم و خط کشی روی پوست را به دقت محافظت نموده و آن را پاک نکنید.

۲. منقطه درمان را شستشو ندهید.

۳. مواد آرایشی و لوسیون در منقطه درمان استفاده نکنید.

۴. لباس نرم، راحت و نخی بپوشید.

۵. کیسه آب سرد یا گرم در منقطه درمان نگذارید.

۶. با کسب آموزش های لازم و تحت نظر کادر درمانی، نرمش های مفصل بازو را انجام دهید تا از سفتی در شانه و ورم دست جلوگیری شده و انجام پرتو درمانی آسان گردد.

۷. در صورتن بروز هرگونه تغییرات در ناحیه پستان و عوارض پوستی، تورم دست، درد، زخم، و- با پزشک معالج خود تماس بگیرید.

ج) زخم و خشکی دردهان و گلو

بعضی از بیماران که از ناحیه سر یا گردن یا قسمت فوقانی فکسه سینه پرتو درمانی می شوند ممکن است به طور موقت دچار عوارض زیر شوند.

- ایجاد زخم و درد در ناحیه دهان و گلو

- کاهش آب دهان و خشکی گلو

- تغییر حس چشایی (احساس مزه تلخی در دهان)

- احساس گرفتگی صدا، تنگی نفس و سرفه خشک.

- سخت شدن عمل بلع

رعایت نکات زیر می تواند به حل این مشکل کمک کند:

۱. روزانه داخل دهان بیمار را به دقت کنترل کرده و موارد التهاب و هرگونه پلاکهای سفید روی زبان، ته گلو، لته ها و سایر نقاط دهان و گلو را به پرستار و پزشک معالج اطلاع دهید.

۲. آب میوه بیشتر بخورید، از مواد غذایی سفت و خشک مثل بیسکویت و چیپس به علت اینکه به بافت دهان آسیب می زند استفاده نکنید. مایعات و غذاهای نرم و پوره که به راحتی جویده و بلعیده می شود بخورید و برای نوشیدن از نی کمک بگیرید.

۳. از خوردن غذاهای ترش و شور، خیلی سرد یا خیلی گرم خودداری کنید.

۴. خوراکی های ابدار مثل شیر، ماست، بستنی، املت، فرنی، حلیم، سوپ، آب گوشت، پوره میوه بخورید.

۵. آب نبات بدون قند یا تکه های یخ، بستنی، آدامس کم شیرین استفاده کنید.

۶. از مسواک نرم استفاده کنید و دندانهایتان را به آرامی مسواک بزنید و در صورت داشتن دندانهای مصنوعی آن را از دهان در آورید و با مسواک بشوئید.

۷. اگر از ناحیه دهان پرتو درمانی می شوید، قبل و بعد از درمان، توسط دندانپزشک معاینه شوید.

۸. روزی چندبار با محلول آب نمک ساده (سرم نمکی) یا محلول رقیق جوش شیرین غرغره کنید و دهانتان را بشویید. اگر داخل دهان زخم مشاهده کردید، چند قطره محلول بتادین داخل یک لیوان سرم نمکی بریزید و غرغره کنید.

از دهان شویه الکل دار (کلروهگزین) استفاده نکنید و اگر می خواهید از دهان شویه های حاوی فلوراید و داروهای شیمیایی استفاده کنید با پزشک معالج و دندانپزشک مشورت کنید.

۹- مراقبت و پیگیری بعد از پرتو درمانی

پس از پرتو درمانی، کنترل و پیگیری برنامه درمانی شما ادامه خواهد داشت، شما می بایست در فواصل زمانی مشخص، معاینه و کنترل شوید.

پزشک معالج با مطالعه نتایج معاینات دوره ای، آزمایشات خاص، عکس برداری، اسکن ها و...، روش درمانی بهتری را برای شما پیشنهاد می نماید. ممکن است به شیمی درمانی یا جراحی یا درمان دیگر احتیاج داشته باشید، زیرا راههای درمان هر فرد با فرد دیگر متفاوت است.

چند هفته بعد از پرتو درمانی، دمای بدن بیمار را با درجه (حرارت سنج) هر روز کنترل شود. علائمی چون: تب بالای ۳۸ درجه، لرز، عرق شبانه هنگام خواب، اسهال شدید، تکرار ادرار یا سوزش ادرار، سرفه شدید یا گلودرد، نشانه عفونت بوده و فوراً به پزشک معالج یا پرستارتان (حتی اگر نصفه شب مجبور شوید) اطلاع دهید.

و خودسرانه داروی تب بر استفاده نکنید و در صورت تجویز آنتی بیوتیک، طبق در دستور پزشک به طور منظم (سر ساعت) مصرف کنید.

در ادامه اگر با مصرف داروهایتان مشکل داشتید و یا هرگونه ناراحتی و عوارض غیرطبیعی دیگری در وضعیت خود مشاهده کردید و یا هر سئوالی درباره بیماری خود دارید، با پزشک معالج یا کارشناس مربوطه در بیمارستان تماس بگیرید و راهنمایی لازم را دریافت کنید.
از طریق پرسیدن و خواندن، به حقایق مربوطه به بیماری خود و روش درمانی آن آگاهی پیدا کنید.

مطالب این بروشور چکیده ای است از کتاب های زیر:

- ۱- کتابچه راهنمای **What is Radiotherapy** از مجموعه کتابهای NHS انگلستان برای بیماران مبتلا به کانسر (۲۰۰۴)، ترجمه دکتر سید ربیع مهدوی.
- ۲- پرتودرمانی و شما (۲) ترجمه دکتر مژگان سرافرازی، نشر آویشن، بابل، انجمن امداد ایران، ۱۳۸۲.
- ۳- آموزش مراقبت از خود در بیماران تحت پرتو درمانی، انتشارات بنیاد امور بیماری های خاص.

برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت

WWW.oncoinfo.ir

مراجعه فرمائید.